

2008–2018: Od kateder k ústavům aneb Proměny SCI MUNI

Poslání fakulty

Ústředním krédem Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity je získávat a šířit znalosti o zákonitostech a procesech v živé a neživé přírodě a pracovat na využívání získaných poznatků pro zlepšení kvality života lidí a celé společnosti. Mezi hlavní cíle fakulty proto bude vždy patřit snaha o její vyvážený rozvoj, který zachová oborovou rozmanitost a zajistí, že fakulta jako celek bude vyváženě diverzifikovaná ve svých třech hlavních oblastech činnosti. Těmi jsou: (1) **základní a aplikovaný výzkum** s důrazem na kvalitu a vědeckou excelenci; (2) **špičkové vzdělávání** jak v pregraduálních tak i postgraduálních programech a v neposlední řadě (3) **využívání výsledků výzkumu v celospolečenské praxi** a její prezentace a popularizace v očích široké veřejnosti. V širším kontextu společenské role univerzity bude proto mimo jiné podporováno a rozšiřováno působení předních osobností fakulty ve všech směrech a aspektech naší činnosti. Univerzitu a potažmo fakultu tvoří především lidé. Ti jsou naprosto klíčoví. Jejich osobnostní a profesní rozvoj musí proto ležet na srdci každému vedení fakulty a je nejlepší zárukou úspěšného rozvoje fakulty v budoucnosti.

V minulém období fakulta investovala zcela mimořádné prostředky do svého rozvoje, především do výzkumných a vzdělávacích infrastruktur. Byl zcela zásadně rekonstruován historický areál fakulty na Kotlářské a nově vybudován univerzitní kampus v Bohunicích. Domníváme se, že podmínky, které tak fakulta pro své studenty a zaměstnance vytvořila, jsou zcela srovnatelné s podmínkami ve vyspělých zemích a snesou nejpřísnější mezinárodní měřítko. V příštích letech bude tedy naším úkolem využít těchto podmínek pro další úspěšný a harmonický rozvoj fakulty. Pro splnění tohoto cíle bude mimo jiné klíčová systematická podpora, vyhledávání a motivace nejlepších pracovníků a studentů a vytváření podmínek a prostředí pro jejich samostatnou tvůrčí práci a osobnostní rozvoj.

Příkladem výborné popularizace PŘF MU je vědecké výukové centrum Masarykovy univerzity – **Bioskop**. Centrum vzniklo v roce 2012 v Univerzitním kampusu Bohunice a jeho cílem je nejen zábavně, ale i prakticky přiblížit fascinující a mnohdy těžko uchopitelný svět vědy. Naši cílovou skupinou je široká veřejnost – od žáků první třídy až po seniory. Pořádáme kurzy nejen pro školní třídy, ale i širokou veřejnost. V nabídce máme i speciální jednodenní kurzy, kroužky a letní školy. Bioskop se odlišuje od ostatních podobně orientovaných center primárním zaměřením na praktickou stránku kurzů, které probíhají přímo ve vědeckých laboratořích MU, s důrazem na individuální přístup. Důkazem kvality, aktuálnosti kurzů a prací s talentovanou mládeží jsou úspěchy středoškolských studentů v národních kolech Středoškolské odborné činnosti: Bára Čechová (1. místo, obor biologie, 2015), Karina Movsesjan (1. místo, obor biologie, 2016), Kateřina Kudličková (2. místo, obor zdravotnictví, 2018), a Jiří Doseděl (2. místo, obor biologie, 2018). Za poměrně krátkou

Areál Kotlářská 2.

dobu působení centrum proškolovalo přes 13.700 účastníků. Bioskop vytvořil koncepci, která obsahuje škálu od popularizačních kurzů až po zapojení nadaných studentů v individuálně vedených vědeckých projektech. Tímto zaměřením je Bioskop jedinečným nejen v rámci ČR, ale i celého světa.

28. leden – náš Den D

Hlavním cílem výstavy „100/10: Proměny SCI MUNI v letech 2009–2018“ je proto podat určitě svědectví o stavu fakulty dnes, kdy slavíme její založení před 100 lety. Naše Přírodovědecká fakulta, stejně jako Masarykova univerzita, vznikla 28. ledna 1919 a dnes tedy slavíme její 100leté narozeniny. Naše fakulta je proto stejně mladá jako Masarykova univerzita. Zakládací listinu nepodepsal nikdo menší než pan prezident T. G. Masaryk. V předválečném období vznikalo na fakultě postupně 13 ústavů umístěných v dnešním historickém areálu fakulty na Kotlářské. Přesto, že vlastní výuka byla na fakultě zahájena až cca o rok později, je naše fakulta starší než Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze. Jsme tak nejstarší Přírodovědeckou fakultou v naší zemi. Od roku 1989 prošla naše fakulta zcela nebývalým rozvojem a měla nepochybně štěstí na své děkany. V roce 2008, tedy před 10 lety, byla dokončena transformace její organizační struktury a vzniklo 13 ústavů v čele s jejich řediteli, kteří jsou významnými vědeckými osobnostmi. Tímto krokem byla nahrazena atomizovaná struktura více než 50 kateder sdružených na počátku nového milénia do 5 tematických sekcí. Stávající „ústavní“ systém je administrativně jednoduchý, efektivní, ekonomicky transparentní a má mimořádně motivační charakter nejen pro vedení fakulty a jednotlivých ústavů, ale v podstatě pro všechny její akademické a vědecké pracovníky fakulty. Popřejme tedy naší fakultě do další stovky let úspěšného rozvoje co nejvíce pevného zdraví, štěstí a spokojených „fakultánů“.

Top 10 desetiletí

1. Excellence ve výzkumu

Fakulta provozuje špičkový základní výzkum ve všech základních přírodovědných oborech a matematice. Fakulta produkuje téměř 60 % mezinárodních publikací v kvartilech Q1 a Q2. Mezinárodní prestiž fakulty zvyšuje i vědecká stanice Johanna Gregora Mendela na ostrově

Bioskop: Letní škola pro studenty střeňských škol – určování fází mitózy.

Jamese Rosse v Antarktidě.

2. Nejmodernější akademický areál ve střední Evropě – Univerzitní kampus v Bohunicích a plně rekonstruovaný historický areál na Kotlářské. Důraz je kladen na rozvoj a podporu interdisciplinárního výzkumu, vynikající spolupráce s praxí – např. ON Semiconductor, Centrum plazmových analýz a nanotechnologií, Česká sbírka mikroorganismů.

3. Vědecká a technologická centra

Na fakultě pracují tři významná vědecká a technologická centra: CETOCOEN – Centrum pro studium toxických látek v prostředí, CEPLANT – Centrum plazmových nanotechnologií a CESEB – Centrum experimentální, systematické a ekologické biologie. Fakulta spolupracuje s vysokoškolským ústavem CEITEC MU – Středoevropským technologickým institutem.

4. Projekty a Centra excellence

Více než 80 vědeckých týmů a laboratoří, řeší ročně více než 200 projektů z toho řadu mezinárodních, tři Centra excellence Národní grantové agentury: PLADIAS – Centrum analýzy a syntézy rostlinné diverzity; ECIP – Evropské Centrum IchtyoParazitologie a Centrum Eduarda Čecha pro algebru, geometrii a matematikou fyziku. Fakulta disponuje kvalitním pracovním prostředím projektové podpory.

5. Špičkové vzdělávání

Silnou stránkou je vysoká kvalita a tvůrčí orientace ve vzdělávání ve všech oborech pěstovaných na fakultě; do vzdělání každého jednotlivého studenta investujeme až 2 miliony korun *per capita*. Individuální přístup učitelů ke studentům. Fakulta stále rozšiřuje i nabídku profesně orientovaných studijních programů včetně regulovaných profesí.

6. Podpora studentů a akreditace

Fakulta klade důraz na motivaci talentovaných studentů fakulty formou mimořádných stipendií a umožňuje jim přímé zapojení do výzkumu. V rámci studia lze získat zahraniční zkušenosti v rámci mobilitních programů, kde má fakulta široké spektrum zahraničních partnerů. Jako jedna z prvních fakult v rámci MU i ČR získala reakreditaci pro všechny své bakalářské a magisterské programy.

7. Široká mezinárodní spolupráce

Řada mezinárodních projektů a center výzkumu, rostoucí počet cizinců mezi akademiky i studenty. Od roku 2004 do současnosti na fakultě v rámci projektu INNOLEC (Innovation Lectures) přednášelo pro magisterské a doktorské studenty celkem 464 zahraničních učitelů, kteří zde přednesli více než 500 přednášek. Rozšiřuje se rovněž počet zahraničních učitelů trvale působících na fakultě.

8. Organizace mezinárodních setkání

Organizace desítek významných mezinárodních konferencí, symposií, kongresů, seminářů a letních škol, např. Equadiff 12, (2009); Differential Geometry and its Applications, (2016); 15th High Pressure Low Temperature Plasma Chemistry Symposium (2016); Living Together: Planets, Stellar Binaries and Stars with Planets (2010); Ernst Mach's Days in Brno (2016); MAGNETIC (2017); 58th Annual Symposium of the International Association for Vegetation Science (2015); 29th European Congress of Arachnology (2015); 8th International Symposium on Monogenea (2017); The 5th International Conference on Cucurbiturils (2017); 4th Central European Mineralogical Conference (2014); Molasse Meeting 2016 & 18th Conference on Upper Tertiary (2016); International seminar Cutting Edge of Dynamic Mapping for Crises Management in Big Data Era (2017).

9. Aktivity pro uchazeče a širokou veřejnost

Vynikající spolupráce se středními školami a základními školami, např. výuková laboratoř Bioskop, Dětská univerzita, Akademie PŘF MU pro středoškolské dny otevřených dveří, vysoký počet propagačních akcí pro zájemce o studium – např. ÚLeT, Fyzikální kavárna, KrTeK, Bohatství Země, Geologická olympiáda, Biologické exkurze, přednášky a semináře, ViBuCh, BRKOS, BRLOH, KOMÁR. Mimořádně oblíbené u veřejnosti se těší naše Botanická zahrada a pochlubit se můžeme rovněž jedním z největších herbářů v ČR.

10. Efektivita a motivace

Efektivní a jednoduchá organizační a řídicí struktura má spolu s výkonově orientovanými rozpočtovými pravidly mimořádný motivační charakter pro fakultní pracoviště a významně přispívá k dynamickému rozvoji fakulty v posledním desetiletí.